

Oktay AÇAR
Hakim

Gökberk AÇAR
Avukat

OLASI KAST

Delil Toplama – Suçun Niteliğine Göre
Savunma – Karar Makamının
Araştırma Denetimi

KARŞILAŞTIRMALI HUKUK
VE DOKTRİN GÖRÜŞLERİ IŞIĞINDA

Teori
İçtihat
Uygulama
Strateji
Gerekçeli Karar
Karşılaştırmalı Hukuk
Doktrin Görüşleri

İçindekiler

Dosyanın Durumu ve Kullanım Notu.....	iii
Önsöz	v
Arşivden Kurtarılan Temel Yaklaşım	v
Kitabın Kullanım Yöntemi	v
İçindekiler	vii
BİRİNCİ KISIM: OLASI KASTIN DOGMATİK TEMELLERİ	1
BÖLÜM 1 — Kast Kavramı ve Manevi Unsurun Sistem İçindeki Yeri.....	3
1.1. Ceza sorumluluğunda manevi unsur	3
1.2. Kastın bilgi ve irade boyutu	3
1.3. Doğrudan kast	3
1.4. Olası kast.....	4
1.5. Bilinçli taksir.....	4
1.6. Basit taksir	4
BÖLÜM 2 — Olası Kastın Unsurları.....	5
2.1. TCK m.21/2’nin normatif yapısı.....	5
2.2. Bilgi unsuru.....	5
2.3. Fiili öngörme.....	5
2.4. Kabullenme	6
2.5. “Olursa olsun” formülünün sınırları	6
2.6. Kayıtsızlık	6
2.7. Neticenin gerçekleşmeyeceğine güven	6
2.8. Objektif risk ve sübjektif isnat	7

BÖLÜM 3 — Olası Kast ile Bilinçli Taksir Arasındaki Sınır	8
3.1. Ortak unsur: öngörme	8
3.2. Ayırıcı unsur: güven veya kabullenme	8
3.3. Frank formülü	8
3.4. Güven Dayanağı Testi.....	9
3.5. Risk Üzerindeki Kontrol Testi	10
3.6. Ağır kusur ile olası kastın ayrılması	10
İKİNCİ KISIM: OLASI KASTIN SINIR ALANLARI.....	11
BÖLÜM 4 — Doğrudan Kast ile Olası Kast Arasındaki Sınır	13
4.1. Amaçlama	13
4.2. Kesin/kaçınılmaz netice bilgisi	13
4.3. Olası kastın ara çözüm olarak kullanılmaması	13
4.4. Güncel Yargıtay yaklaşımı	14
BÖLÜM 5 — Neticesi Sebebiyle Ağırlaştırılmış Suç ve Olası Kast.....	15
5.1. TCK m.23	15
5.2. Temel fiile kast	15
5.3. Ağır netice bakımından taksir	15
5.4. Bilinçli taksir.....	15
5.5. Olası kast.....	16
5.6. TCK m.87/4 sınırı	16
BÖLÜM 6 — Teşebbüs ve Olası Kast	17
6.1. TCK m.35	17
6.2. “Kastettiği suçu” ibaresi	17
6.3. Türk öğretisindeki tartışma	17
6.4. Yargıtay kararlarının sınırı.....	18
6.5. İsviçre hukukunda açık kabul	19

BÖLÜM 7 — Gönüllü Vazgeçme ve Olası Kast.....	20
7.1. TCK m.36	20
7.2. İcra hareketinin durdurulması	20
7.3. Neticenin önlenmesi.....	20
7.4. Tamamlanmış başka suçtan sorumluluk	20
7.5. Yargıtay uygulaması	21
BÖLÜM 8 — Hata, Hedefte Sapma ve Olası Kast.....	22
8.1. TCK m.30	22
8.2. Şahısta hata	22
8.3. Hedefte sapma.....	22
8.4. Kastın nakli teorisi	23
8.5. Baştan öngörülmüş çoklu risk alanı	23
8.6. TCK m.44	23
8.7. Fail × mağdur × netice analizi	24
BÖLÜM 9 — Hukuka Uygunluk Nedenleri ve Olası Kast.....	25
8A. OLASI KAST VE HAKSIZ TAHRİK	25
8A.1. Sorunun Yapısı	25
8A.2. Üçüncü Kişi ve Hedefte Sapma	25
8A.3. İştirak Hâlinde Kişisellik	25
8A.4. Hâkim İçin Dört Soruluk Kontrol	26
9.1. Meşru savunma	26
9.2. Sınırın aşılması.....	26
9.3. TCK m.27	27
9.4. Üçüncü kişiler	28
9.5. Hukuka uygunluk alanının kişiselleştirilmesi	28

**ÜÇÜNCÜ KISIM: ÇOK FAİLLİ VE ÇOK
MAĞDURLU OLAYLAR..... 29**

BÖLÜM 10 — İştirak ve Olası Kast 31

- 10.1. Müşterek faillik..... 31
- 10.2. Ortak hâkimiyet 31
- 10.3. Yardım etme..... 32
- 10.4. Azmettirme 33
- 10.5. Ortak planın aşılması 33
- 10.6. İştirakte Çifte Bireyselleştirme 34
- 10.7. Ortak Hâkimiyet–Kişisel Kast Ayırımı..... 34

BÖLÜM 11 — Çok Mağdurlu Olaylarda Manevi

Unsur 35

- 11.1. Tek fiil–çok mağdur..... 35
- 11.2. Her mağdur bakımından ayrı manevi unsur..... 35
- 11.3. Paralel Manevi Unsur İlkesi..... 35
- 11.4. Kastın Nakli Yerine Kastın Bireyselleştirilmesi 36
- 11.5. TCK m.44 36

DÖRDÜNCÜ KISIM: OLASI KASTIN İSPATI..... 37

BÖLÜM 12 — Manevi Unsurun İspat Problemi 39

- 12.1. İç olgunun ispatı..... 39
- 12.2. Emareler Kümesi 39
- 12.3. Kabullenmenin İspatı Zorunluluğu 39
- 12.4. Daha Ağır Manevi Unsura Karine Yasağı 40
- 12.5. Karşı Hipotez Denetimi 40
- 12.6. Negatif Kast Denetimi 40

BÖLÜM 13 — Olası Kastta Delil Atlası 41

- 13.1. Delilin hukuki görevi 41
- 13.2. Delilin İspat Menzili 41

13.3. Kamera.....	41
13.4. Tanık	41
13.5. Sanık savunması.....	42
13.6. Olay öncesi/sırası/sonrası davranış	42
13.7. Kaçınma davranışı	42
13.8. Bilirkişi	42
13.9. Adli Tıp.....	43
13.10. Dijital kayıt	43
13.11. HTS	43
13.12. Olay yeri	43
13.13. Delil–İç Olgı Eşleştirme Matrisi	44
BÖLÜM 14 — Zamansal Kast Analizi.....	45
14.1. Kastın statik olmaması	45
14.2. Riskin ortaya çıkması.....	45
14.3. Riskin fark edilmesi	45
14.4. Davranışın ağırlaşması.....	45
14.5. Kaçınma veya devam	46
14.6. Zamansal Kast Haritası	46
BEŞİNCİ KISIM: GEREKÇELİ KARAR VE YARGITAY DENETİMİ	47
BÖLÜM 15 — Olası Kastta Gerekçeli Karar Standardı	49
15.1. Anayasa m.141.....	49
15.2. CMK m.34	49
15.3. CMK m.230	49
15.4. CMK m.289/1-g.....	50
15.5. Gerekçe Köprüsü	50
15.6. Basamak Atlama Yasağı	50

15.7. Alternatif Vasfı Dışlama Yükümlülüğü	50
15.8. Olası Kastın Asgari Gerekçe Çekirdeği	50
BÖLÜM 16 — Yargıtay Bozma Laboratuvarı.....	52
16.1. Olası kast tartışılmadan hüküm.....	52
16.2. Bilinçli taksir alternatifinin dışlanmaması	52
16.3. Doğrudan kast/olası kast vasıf hatası	53
16.4. TCK m.23 sınırı	54
16.5. Mağdur ve iştirakçi bazında bireyselleştirme	54
16.6. CMK m.230 gerekçe eksikliği	55
BÖLÜM 17 — Yargıtay Onama Laboratuvarı.....	56
17.1. Kabullemenin yeterli emarelerle gösterildiği kararlar	56
17.2. Çok mağdurda bireysel kast.....	56
17.3. Doğru vasıflandırma örnekleri	57
17.4. Onama kararlarının kullanım sınırı	57
ALTINCI KISIM: KARŞILAŞTIRMALI HUKUK.....	59
BÖLÜM 18 — Alman Hukukunda Dolus Eventualis.....	61
18.1. StGB §15.....	61
18.2. Wissen und Wollen.....	61
18.3. Bedingter Vorsatz	61
18.4. Bewusste Fahrlässigkeit.....	62
18.5. Gesamtschau	62
18.6. İştirak	63
18.7. Hedefte sapma.....	63
BÖLÜM 19 — İsviçre Hukuku.....	64
19.1. İsviçre CK m.12	64
19.2. Eventualvorsatz.....	64
19.3. Güven-kabullenme	64

19.4. Olası kastta teşebbüs	65
19.5. 2024–2026 Federal Mahkeme kararları	65
BÖLÜM 20 — Avusturya Hukuku	66
20.1. Bedingter Vorsatz	66
20.2. Ciddi biçimde mümkün görme	66
20.3. Neticeyle uzlaşma	66
20.4. Türk hukukuyla karşılaştırma	66
BÖLÜM 21 — İngiliz Hukuku	67
21.1. Direct intent	67
21.2. Oblique intent.....	67
21.3. Woollin	68
21.4. Jogee	68
21.5. Gnango.....	68
21.6. Transferred malice	68
BÖLÜM 22 — Amerikan Hukuku	70
22.1. Transferred intent.....	70
22.2. Concurrent intent	70
22.3. Kill-zone theory	70
22.4. People v. Bland	70
22.5. People v. Canizales	71
BÖLÜM 23 — Karşılaştırmalı Hukukun Sentezi.....	72
23.1. Ortak noktalar	72
23.2. Ayırışan noktalar.....	73
23.3. Fiili öngörme.....	73
23.4. Kabullenme	73
23.5. Güven.....	74
23.6. Teşebbüs	74
23.7. İştirak	74
23.8. Çok mağdur.....	74

YEDİNCİ KISIM: UYGULAMA REHBERİ 75

BÖLÜM 24 — İddia, Savunma ve Hâkim Denetimi..... 77

- 24.1. Cumhuriyet savcısının ispat yükü..... 77
- 24.2. Kabullenmenin somutlaştırılması 77
- 24.3. Savunmanın karşı hipotezi..... 77
- 24.4. Güven savunması 78
- 24.5. Alternatif vasıflar 78
- 24.6. Hâkimin hipotez karşılaştırması..... 78

BÖLÜM 25 — 50 Soruluk Hâkim Dosya Kontrol

Listesi 79

- 25.1. Tensip ve ilk inceleme 79
- 25.2. Duruşma ve delil tartışması 79
- 25.3. Manevi unsur değerlendirmesi..... 79
- 25.4. Hüküm ve kanun yolu 79
- 25.5. Manevi Unsur Haritası..... 80
- 25.6. Negatif Kast Denetimi 80
- 25.7. Sekiz Aşamalı Hâkim Protokolü..... 80

BÖLÜM 26 — Tek Sayfalık Olası Kast Karar Ağacı..... 81

- 26.1. Maddi olay 81
- 26.2. Objektif risk 81
- 26.3. Bilgi 81
- 26.4. Fiilî öngörme..... 81
- 26.5. Güven..... 82
- 26.6. Kabullenme 82
- 26.7. Alternatif vasıf 82
- 26.8. Fail × mağdur × netice × zaman 82
- 26.9. Suç vasfı..... 82
- 26.10. Hüküm 83

BÖLÜM 27 — Olası Kast Karar Bankası	84
27.1. 20 olay tipi	84
20 Olay Tipi - Uygulama Matrisi	84
1. Trafikte yüksek riskli davranış	84
2. Kalabalık alanda tehlikeli hareket.....	84
3. Tehlikeli ürünün piyasaya sunulması	84
4. Mesleki faaliyette ağır güvenlik ihlali	84
5. İş güvenliği ihlali	85
6. Yangın veya yayılabilir tehlike.....	85
7. Birden fazla kişinin ortak hareketi.....	85
8. Tek fiille birden fazla mağdur	85
9. Hedefte sapma	85
10. Neticesi sebebiyle ağırlaşmış fiil	85
11. Teşebbüs tartışmalı olay	86
12. Gönüllü vazgeçme	86
13. Riskli tıbbi/teknik karar	86
14. Dijital veya uzaktan yönlendirilen fiil	86
15. Zincirleme davranışta sonradan belirginleşen risk	86
16. Üçüncü kişinin bağımsız müdahalesi	86
17. Mağdur davranışının etkili olduğu olay.....	86
18. Önceki benzer olayların bulunduğu dosya.....	87
19. Uyarı sonrası davranışın sürdürülmesi.....	87
20. Olay sonrası yoğun yardım veya kaçınma davranışı.....	87
27.2. Aleyhe emareler	87
27.3. Karşı emareler	87
27.4. Araştırılacak hususlar.....	88
27.5. Gerekçe iskeleti.....	88
27.6. Alternatif suç vasfı.....	88

**SEKİZİNCİ KISIM: CEZA BELİRLEME VE
HÜKÜM FIKRASI 89**

BÖLÜM 28 — TCK m.21/2 ve Ceza Belirleme 91

- 28.1. TCK m.21/2 yaptırım sistemi 91
- 28.2. Temel ceza 91
- 28.3. TCK m.61 ilişkisi..... 91
- 28.4. İkinci Takdir Alanı..... 91
- 28.5. Matrah Kontrolü..... 92
- 28.6. Hesap İzi 92
- 28.7. Her Oranın Gerekçesi 92
- 28.8. Çifte Değerlendirme Denetimi..... 92

BÖLÜM 29 — Hüküm Fıkrası ve Son Kontrol..... 93

- 29.1. Manevi unsurun hüküm fıkrasına yansımaları 93
- 29.2. Uygulanan maddelerin sırası..... 93
- 29.3. Ara cezalar 93
- 29.4. Gerekçe–Hüküm Fıkrası Eşleştirme 93
- 29.5. Çift Yönlü Hüküm Denetimi 94
- 29.6. Sonuçtan Geriye Hesap Kontrolü 94

DOKUZUNCU KISIM: YARGITAY KARAR ATLASI... 95

BÖLÜM 30 — Temel ve Güncel Olası Kast Kararları..... 97

- 29A. KONUSU BAZLI YARGITAY UYGULAMA
HARİTASI..... 97
 - 29A.1. Kullanım Yöntemi 97
 - 29A.2. Trafik Olayları: Riskten Kabullenmeye Geçiş... 97
 - 29A.3. Hukuka Uygunluk ve Sınırın Aşılması 97
 - 29A.4. Hedefte Sapma ve Çoklu Netice 97
 - 29A.5. İştirak: Ortak Fiilden Kişisel Kasta..... 98
 - 29A.6. Hâkim İçin Konu Bazlı Karar Kullanma
Formülü..... 98

30.1. Temel kararlar	98
30.2. 2023	98
30.3. 2024	99
30.4. 2025	99
30.5. 2026	99
30.6. Çoğunluk/karşıoy ayrımı	99
30.7. Karar Güvenlik Kilidi	100
BÖLÜM 31 — Konuya Göre Yargıtay Karar Haritası....	101
31.1. Kabullenme	101
31.2. Güven.....	101
31.3. Bilinçli taksir.....	101
31.4. Doğrudan kast	101
31.5. TCK m.23	102
31.6. Teşebbüs	102
31.7. İştirak	102
31.8. Çok mağdur.....	102
31.9. Hedefte sapma.....	102
31.10. Ceza belirleme	103
ONUNCU KISIM: SONUÇ VE ÖZGÜN TEZLER	105
BÖLÜM 31A — Öldürme ve Yaralama Suçlarında	
Olası Kast: Pratik Olaylar ve Çözümleri.....	107
31A.1. Bölümün Kullanım Yöntemi.....	107
31A.1. Kalabalık ortamda tehlikeli davranış ve ölüm	107
31A.2. Aynı risk tipinde bilinçli taksir sınırı	108
31A.3. Ağır risk tek başına yeterli mi?	109
31A.4. Yaralama kastı mı, öldürme kastı mı?.....	109
31A.5. Aynı fiilde bir mağdura doğrudan, diğerine olası kast	110
31A.6. İkinci mağdur ve yaralama.....	110

31A.7. Sonucun ağırlığından kast çıkarımı.....	111
31A.8. Failin de aynı risk alanında bulunması.....	111
31A.9. Ani gelişen olay ve kontrol kaybı	112
31A.10. Uyarıya rağmen devam	113
31A.11. Kaçınma davranışı.....	113
31A.12. Çok mağdurlu olay.....	114
31A.13. Yaralama sonucu ağır netice	114
31A.14. Doğrudan kast mı olası kast mı?	115
31A.15. Birlikte hareket eden iki fail.....	116
31A.16. Hedefte sapma ve yaralanan üçüncü kişi	116
31A.17. Olası kastla yaralama ve TCK m.44	117
31A.18. Olası kastla öldürmede ceza miktarı	117
31A.19. Karşı oyun öğretici değeri.....	118
31A.20. Nihai dosya: olası kast mı bilinçli taksir mi?	119
31A.22. Uygulayıcı İçin Son Kontrol	119
BÖLÜM 32 — Olası Kast Hakkında 25 Tez	121
32.1. 25 tez.....	121
25 Tezin Açıklamalı Sürümü.....	122
1. Sonuçtan Geriye Kast Okuma Yasağı.....	122
2. Tehlikeden Netice Kastına Otomatik Geçiş Yasağı	122
3. Tehlike-Netice Köprüsü.....	123
4. Emareler Kümesi	123
5. Zamansal Kast Haritası	123
6. İştirakte Objektif-Sübjektif Çifte İsnat	123
7. İştirakte Çifte Bireyselleştirme	124
8. İştirakte Otomatik Aktarım Yasakları.....	124
9. Hukuka Uygunluk Alanının Kişiselleştirilmesi	124
10. Kastın Unsursal Bireyselleştirilmesi.....	124

11. Ortak Hâkimiyet-Kişisel Kast Ayrımı	125
12. Kolektif Olgudan Bireysel Kasta Sıçrama Yasağı	125
13. Risk Üzerindeki Kontrol Testi	125
14. Fail × Mağdur × Netice Matrisi	125
15. Öngörü Kastın Delili Olabilir	125
16. Baştan Kabul Edilmiş Çoklu Risk Alanı	126
17. Kastın Nakli Yerine Kastın Bireyselleştirilmesi....	126
18. Paralel Manevi Unsur İlkesi	126
19. Kabullenmenin İspatı Zorunluluğu	126
20. Daha Ağır Manevi Unsura Karine Yasağı	127
21. Emarelerin Çift Yönlü İncelenmesi	127
22. Güven Dayanağı Testi	127
23. Normatif Öngöründen Fiilî Öngörüye Sıçrama Yasağı	127
24. Gerekçe Köprüsü	128
25. Dört Sıçrama Yasağı	128
32.2. Bilgi → Öngörme → İradi Tutum	128
32.3. Kabullenmenin bağımsız gerekçesi	129
32.4. Karşı emare	129
32.5. Bireyselleştirme	129
BÖLÜM 33 — Bireyselleştirilmiş Kabullenme Modeli	130
33.1. Bilgi zemini.....	130
33.2. Somut risk tasavvuru.....	131
33.3. Fiilî öngörme.....	131
33.4. Güven ve kontrol.....	131
33.5. Kabullenme	131
33.6. Karşı hipotez	132
33.7. Bireyselleştirme	132

BÖLÜM 34 — Dört Sıçrama Yasağı.....	133
34.1. Tehlikeden öngörmeye.....	133
34.2. Öngörmeden kabullenmeye	133
34.3. Bir mağdurdan diğerine	133
34.4. Ağır neticeden ağır manevi unsura	133
BÖLÜM 35 — Kitabın Nihai Sonucu.....	134
35.1. Bireyselleştirilmiş hukuki sonuç	134
35.2. Gerekçe ile hüküm eşleştirmesi	135
35.3. Kanun yolu dayanıklılığı.....	135
İÇTİHAT GÜVENLİK DENETİMİ — 2022–2026	
ÇEKİRDEK KARARLAR.....	136
Doğrulanmış Çekirdek Karar Matrisi	136
Yayın İçin Beş Kural	136
EKLER.....	139
DİPNOT VE ATIF PROTOKOLÜ	142
GÖNDERİLEN TAM METİNDEN YARARLANMA	
NOTU	142
KAYNAKÇA	143
A. Türkçe Doktrin ve Makaleler.....	143
B. Temel Mevzuat.....	144
C. Doğrulanmış İçtihat Çekirdeği	144
D. Karşılaştırmalı Mahkeme ve AİHM Kararları	144
KARAR DİZİNLERİ.....	145
MEVZUAT DİZİNİ.....	145
KAVRAM DİZİNİ	146
Yayın Güvenliği ve Kaynak Denetim Tablosu	147
DERLEME KAYNAK NOTU	148